

Posudek diplomové práce Elišky Junkové
Meditace o člověku a přírodě v mexickém eseji

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponent: PhDr. Michal Fousek, Ph.D.

Obor: španělština

Diplomová práce působí nevyrovnaně. Na začátku pokazí vstupní dojem jednak gramatické chyby a jednak nezdařilá Předmluva. „O autorovy“, „na reflexy“ jsou bezpochyby překlepy (na jiných místech je uvedeno správně), ale samozřejmě měly být opraveny. Předmluva, kterou autorka napsala na mé doporučení ke konci práce, je formulována zřejmě v chvatu, toporně a k orientaci v textu nepřispěje.

Vyzrálé jsou podle mého názoru první dvě části. Jsou jasně rozvržené do dílčích kapitol a zřetelně formulované. V kapitole věnované žánru eseje zvláště oceňuji, že autorka k této teoretické otázce originálně vztáhla *Anatomii kritiky* Northropa Freye. Celá první kapitola o žánru eseje je formulovaná odborně a soustředěně. Prokazuje i schopnost distance, konfrontace různých odborných přístupů a zaujetí vlastního stanoviska. S charakteristikou těžko vymezipitelného žánru eseje se Eliška Junková vyrovnala soustředěně. zažitá znalost relativně hojně sekundární literatury jí umožnila kapitolu dobře uspořádat a plně zvládnout.

Stejně pozitivně hodnotím i druhou část, zaměřenou na téma přírody v hispano-americké literatuře: „pojetí tohoto téměř bezbřehého námětu se zde soustřeďuje na dvojí kontext vidění přírody, jednak na podloží evropské tradice, k níž patří i Kolumbův zakládající obraz Ameriky jako rajského místa, a jednak na kontext indiánské obraznosti. I zde je v práci s odbornou literaturou nápadité využít Stirbalova pojednání o estetice krajiny.

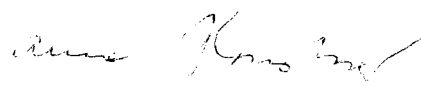
Obě části tvoří solidní uvedení do problematiky, kterou pak autorka konkrétně studuje v Reyesově eseji „Vidina Anáhuacu“, považovaném za jedno z vrcholných děl hispano-americké literatury. Diplomová práce se zaměřuje hlavně na Reyesovo pojetí mexické krajiny v sepětí s dvojí tradicí, aztéckou a španělskou, a v širší rovině indiánskou a evropskou. To je základní úhel pohledu, který sleduje průběžně a vrací se k němu ve všech kapitolách třetí části práce. Tato průběžná linie je velmi cenná. Přesto nestačí dát textu dostatečnou soustředěnost, a to z jednoho důvodu: stěžejní části práce chybí rozčlenění do dílčích témat. Šedesát stran textu se (kromě krátkých vstupních pasáží) dělí na čtyři kapitoly s nic neříkajícími názvy „První část“ až „Čtvrtá část“, v nichž výklad postupuje popisně od první ke čtvrté části Reyesova eseje.

Kapitola nazvaná „První část“ má ještě konzistenci, zřetelně formuluje napětí dvojí kulturní tradice a zaměřuje se pak na výraznější podloží evropské. Má na paměti východiska vstupních kapitol, tedy literární povahu esejistického žánru a téma přírody. Talent pro interpretaci literárních souvislostí se projeví v pasáži, která rozebírá vztah Reyesova vidění přírody a evropského romantismu – to je postřeh originální a přesvědčivý, pro mne nejzajímavější. Eliška Junková se k romantismu vrací ve „Třetí části“; je to jedna z otázek, jimž mohly být věnované samostatné kapitoly.

V následujících kapitolách však autorka již příliš podléhá popisu materiálu, kterému chybí odborný nadhled a uspořádanost: výklad působí roztěkaně, čtenář neznalý komentovaných textů v nich patrně ztratí orientaci. Nenapomůže zde uvádění dlouhých citátů, cílem literárněkritické studie není strhnout do procesu četby. Dlouhá koláž z citátů v kapitole „Druhá část“, kde Reyesem citovaní kronikáři jsou autorkou uvedeni po straně jako dramatické postavy, má zřejmě doložit mnohohlasí Reyesova textu – to však mělo být jasněji přímo formulováno a citáty jen krátce doloženo. Otázka kronikářů „jak to vyprávět“ i zmínka o stylu hojných výčtů by zasluhovala soustředěnější výklad, s větší pozorností k Reyesovu stylu (opět to mohla být jedna z kapitol). Podlehnutí materiálu vede v kapitole „Třetí část“, věnované pasáži o nahuaské poezii ve „Vidině Anáhuacu“, má podobu komentování sledu jednotlivých motivů, které autorku vedou k exkurzům do předhispánské kultury. Eliška Junková k tomu prostudovala několik děl M. Leóna-Portilly a dalších autorů. Svědčí to o její důkladnosti, zaujetí a snaze poznat souvislosti. Text se však rozbíhá, komentáře k jednotlivým odstavcům se nescelují určitým tématem – vše je důsledkem chybějícího rozvržení práce z celkového nadhledu. Tím ztrácejí výraznost i hodnotné pasáže, zejména pozoruhodná souvislost zpěvu *Ninoyolnonotza*, citovaného ve „Vidině Anáhuacu“ s nahuaskou básní *Nican mopohua*, kterou autorka komentuje z ústředního hlediska vztahu dvou kulturních tradic.

Eliška Junková má podle mého názoru velké zaujetí pro své téma, tuší závažné souvislosti, má vnímavost pro literaturu a cenné pochopení pro významnost kulturního kontextu. Důkladně studovala sekundární literaturu a dobře s ní pracuje, zejména v prvních kapitolách. Nedostatek umění rozsáhlý výklad uspořádat je však závažnou slabinou. Kratší texty to nepostihuje, resumé je formulováno zcela koncizně.

Doporučuji, aby diplomová práce Elišky Junkové byla přijata k obhajobě.

prof. Anna Housková

9. září 2007